

SZAKDOLGOZAT TARTALMI KIVONAT

Turi Gabriella

ÉV: 2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Neveléstudományi Intézet
Óvodapedagógus alapképzési szak

Szeparációs szorongás kisgyermekkorban

Belső konzulens: Petőné dr. Csimá Melinda

Belső konzulens intézete/tanszéke: Gyermeknevelési tanszék

Készítette: Turi Gabriella

Kaposvár

2024

Óvodapedagógus alapképzési szak

Levelezős munkarend

Neveléstudományi Intézet, Kaposvári Campus

Belső témavezető: Petőné dr. Csima Melinda

Dolgozatomban vizsgáltam a szeparációs szorongás tüneteinek megjelenését és annak megoldására tett pedagógusi és szülői gyakorlatokat is. A szeparációs szorongás kisgyermekkorban fontos téma, melyet szülők és szakemberek egyaránt figyelemmel kísérnek. Ez a jelenség akkor jelentkezik, amikor a gyermek szorongást él meg szülei vagy gondozói elválása miatt. Általában átmeneti, de súlyosabb esetekben szakember segítsége ajánlott. A szorongást kiválthatja erős kötődés, környezeti változás vagy genetikai hajlam. A túlzott szorongás fizikai és pszichológiai tüneteket okozhat, befolyásolva a mindennapi életet és a gyermek iskolai teljesítményét. Az aktuális életmód gyakran növeli a szorongás kialakulásának kockázatát. Ennek vizsgálata, valamint a szülői magatartás és felelősségvállalás fontossága kiemelt téma a szakirodalomban és a kutatásokban.

A szeparációs szorongás megértése és kezelése kulcsfontosságú a gyermek egészséges fejlődése szempontjából. A korai években kialakuló szorongás hatással lehet a gyermek későbbi életére és mentális egészségére is, ezért fontos, hogy a szülők és a szakemberek támogassák a gyermeket ebben az időszakban. Kutatásom célja tehát jobban megérteni a szeparációs szorongás kialakulását és jellemzőit. Mindezek mellett megtalálni azokat a hatékony módszereket és jó gyakorlatokat, amelyek segítik ennek a jelenségnek a kezelését és csökkentését. Ez segíthet abban, hogy a szülők és a szakemberek hatékonyan tudjanak támogatást nyújtani a gyermeknek, és elősegítsék az egészséges kötődés kialakulását és a szorongás csökkentését. Emellett fontos lenne az is, hogy a társadalom szélesebb körű megértést és tudatosságot alakítson ki a szeparációs szorongás jelenségéről és annak kezeléséről.

A szakdolgozatban végzett empirikus kutatásom során mélyinterjúkat alkalmaztam, melynek célja a kisgyermekkor szeparációs szorongás megnyilvánulásainak és a szülői magatartásnak a vizsgálata volt. A kutatás típusa mélyinterjú, melyet olyan szakemberekkel folytattam, akik nap mint nap foglalkoznak kisgyermek nevelésével és gondozásával, például óvónőkkel és kisgyermeknevelőkkel. A mélyinterjúk során a kisgyermekkor szeparációs szorongás tüneteit, a nevelőkre és szakemberekre gyakorolt hatását, valamint a szorongás kezelésének módszereit

vizsgáltam. A kérdések segítségével feltártam, hogy milyen gyakorlatokat alkalmaznak a nevelők a kisgyermek szorongásának enyhítésére és megnyugtatósára. Kiemelten foglalkoztam a szülői magatartás szerepével, különösen az érzelmi támogatás és a következetesség fontosságával a szorongás kezelésében.

Az interjúalanyok gondolataiban jelentős hasonlóságok mutatkoztak a szeparációs szorongás kezelésével és az azt kiváltó tényezőkkel kapcsolatban. Azonban néhány eltérés is megfigyelhető volt az álláspontokban és a javasolt megközelítésekben.

Személyes megközelítés: Néhány interjúalany hangsúlyozta a személyes kapcsolat fontosságát és az egyéni módszerek alkalmazását a gyermek szükségleteinek figyelembevételével. Ők kiemelték a szorongó gyermekkel való bizalmas kapcsolat kialakításának fontosságát, valamint az érzelmi támogatás és a pozitív megerősítés szerepét a gyermek szorongásának kezelésében. Mások inkább általánosabb megközelítést preferáltak, hangsúlyozva a szakmai tanácsadást és a szakértők bevonását a szorongáskezelésben.

Szorongáskezelési módszerek: Bár sok interjúalany egyetértett abban, hogy a szeretetteljes bánásmód és közös tevékenységek segíthetnek a szorongás enyhítésében, néhányan hangsúlyozták az önállóságra nevelés fontosságát. Ők úgy vélték, hogy az önállóságra nevelés és az apró sikerélmények kritikusak a gyermek önbizalmának növelésében és a szorongás leküzdésében.

Szülői nevelési attitűd: Néhány interjúalany azt emelte ki, hogy a negatív szülői nevelési attitűdök, mint például a túlzott féltő szeretet vagy a korlátozó nevelés, hozzájárulhatnak a szeparációs szorongás kialakulásához és fenntartásához. Mások inkább a pozitív nevelési módszerek fontosságát hangsúlyozták, amelyek ösztönzik a gyermek önállóságát és bizalmát.

Összességében bár az interjúalanyok véleményei némi eltérést mutattak, mindenki egyetértett abban, hogy a szeparációs szorongás kezelésének sikere a gyermek egyéni szükségleteinek figyelembevételén, a bizalom és türelem kialakításán, valamint a pozitív megerősítésen alapul.